

*ovde ide logo škole * ako postoji **

MATURSKI RAD

PREDMET:

Informatika

TEMA:

Internet galaksija

učenik:

Ime i Prezime

Odeljenje :

predmetni nastavnik:

prof. Ime i Prezime

SADRŽAJ

1	UVOD	Error! Bookmark not defined.
2	Internet galaksija	3
2.1	Lekcije iz povijesti Interneta.....	3
2.1.1	Povijest Interneta, 1962 – 1995.:Pregled	3
2.1.2	Neverovatna formula: visoka znanost, vojna istraživanja i slobodarska kultura.....	4
2.1.3	Internet i grassroots.....	4
2.1.4	Arhitektura otvorenosti	4
2.1.5	Samostalni razvoj Interneta: oblikovanje mreže kroz njezino korištenje	5
2.1.6	Upravljanje Internetom	5
3	Kultura Interneta	5
3.1	Tehno elite.....	6
3.2	Hakeri	6
3.3	Virtualni komunitarijanci.....	6
3.4	Poduzetnici	6
3.5	Kultura Interneta.....	7
4	Elektronsko poslovanje i nova ekonomija.....	7
4.1	E – poslovanje kao organizacijski model: mrežno preduzeće.....	7
4.2	E – kapital i tržišno određivanje vrijednosti u doba Interneta.....	8
4.3	Rad u e - ekonomiji.....	8
4.4	Produktivnost, inovacija i nova ekonomija	8
4.5	Inovacija u e – konomiji	8
4.6	Nova ekonomija i njezina kriza	8
5	Virtualne zajednice ili umreženo društvo?	8
5.1	Društvene stvarnost virtualnosti Interneta	9
5.2	Zajednice, mreže i preobrazba društvenosti	9
5.3	Internet kao materijal podrška umreženom individualizmu	9
6	Politika Interneta I.: Računalne mreže, civilno društvo i država	9
6.1	Umreženi društveni pokreti.....	10
6.2	Građanske mreže	10
6.3	Lekcije iz povijesti u nastajanju: uspostavljanje digitalne kulture u Amsterdamu.....	10
6.4	Internet, demokracija i informacijska politika	11
6.5	Sigurnost i strategija u doba Interneta: Kiber – ratovanje, noopolitika, rojenje	11
6.6	Politika Interneta.....	12
7	Politika Interneta II.: Privatnost i sloboda u kiberprostoru	12
7.1	Tehnologija kontrole.....	12
7.2	Kraj privatnosti	12
7.3	Suverenost, sloboda i vlasništvo nakon prestanka privatnosti	12
7.4	Barikade za slobodu Interneta.....	13
7.5	Internet i sloboda: Koja je budućnost vlada?	13
8	Multimedija i Internet: Hipertekst s onu stranu konvergencije	13
8.1	Neuhvatljiva magična kutija	13
8.2	Korištenje Interneta u multimedijalnom sustavu.....	13
8.3	Prema personalizovanom hipertekstu? Stvarna virtualnost i protokoli smisla	13
9	Geografija Interneta: Umrežena mesta.....	14
9.1	Geografija Interneta	14
9.2	Doba Interneta: Urbanizirani svet rastućih velegradova	14
9.3	Tele – rad, tele – život i novi obrasci velegradske mobilnosti	15
9.4	Stambeni prostor u prostoru tokova – E – topia Williama Mitchella	15
9.5	Dualni gradovi i globalni čvorovi: fragmentirajuće mreže	15
10	Digitalna podjela u globalnoj perspektivi.....	15
10.1	Dimenzije digitalne podele	15
10.2	Nova tehnološka podela.....	16
10.3	Razlika u znanju	16
10.4	Globalna digitalna podela	16
11	ZAKLJUČAK	17
12	LITERATURA.....	18

1 UVOD

Manuel Castells rođen je u Španjolskoj 1942. godine.

Od 1979. godine, nakon što je dvanaest godina predavao na Univerzitetu Sorbonne, radi kao profesor sociologije te gradskog i regionalnog planiranja na University of California.

Bio je gostujući profesor na petnaestak sveučilišta širom sveta te pozvani predavač na stotinak akademskih i profesionalnih institucija u trideset i pet zemalja.

Objavio je dvadesetak knjiga među kojima i trilogiju Informacijsko doba: Privreda, društvo i kultura, Internet galaksija i dr.

Bio je član vrhunskog ekspertnog tima Evropske komisije o informacijskom društvu (1995/1997) te savetničkog tima generalnog sekretara Ujedinjenih naroda o informacijskim i komunikacijskim tehnologijama (2000/2001).

Predmet ovog rada biće njegova knjiga Internet galaksija, odnosno u nastavku rada biće analizirane ideje koje je autor izneo u poglavljima svoje knjige.

2 Internet galaksija

2.1 Lekcije iz povijesti Interneta

Internet je nastao kao posledica čovekove sposobnosti da prevaziđe institucionalne ciljeve i birokratske prepreke kao i sposobnosti podriivanja vrednosti koje se javljaju u novom svetu.

2.1.1 Povijest Interneta, 1962 – 1995.: Pregled

Istorijski razvoje Interneta je tekao na sledeći način:

- 1969. godine, razvijena je računarska mreža ARPANET od strane Agencije za napredne istraživačke projekte - ARPA⁽¹⁾. Prvobitni razlog nastanka ove mreže bio je raspodela korišćenja računara između računarskih centara i istraživačkih skupina koje su radile za agenciju
 - uspostavlja se veza između ARPANET – a i ostalih računarskih mreža i tako nastaju dve mreže PRNET i SATNET
 - 1973. godine, Gerard Lelann i Robert Metcalfe razvijaju protokol prenosa (TCP)⁽²⁾
 - 1974. godine razvijen je operativnih sistem UNIX koji je omogućio umrežavanje računara. Poboljšana verzija ovog programa distribuirana je 1980. godine na konferenciji korisnika UNIX – a
- (1) Advanced Research Project Agency
(2) ~~Transmission Communication Protocol~~
- 1978. godine, Cerf, Postel i Crocker su podelili TCP na dva dela i dodali mu protokol unutar mreže (IP)⁽³⁾ i tako su stvorili protokol TCP/IP koji Internet koristi i danas.
 - ARPANET koji u međuvremenu ostario stavljen je izvan upotrebe 1990. godine

- 1990. godine Tim Berners Lee razvio je World Wide Web koji je omogućio ulazak Interneta na velika vrata
- 1991. godine Linus Torvalds razvio je operativni sistem LINUX
- 1994. godine nastaje prvi komercijalni pretraživač Netscape Communicator
- 1995. godine firma Microsoft razvija operativni sistem Windows 95
- te iste godine, 1995., Internet ulazi u zvaničnu upotrebu za većinu ljudi.

2.1.2 Neverovatna formula: visoka znanost, vojna istraživanja i slobodarska kultura

Internet je nastao može se reći slučajno, kao posledica drugih istraživačkih i sličnih projekata koji su se razvijali u centrima sveučilišta i institutima za intelektualne usluge. Upravo u tome leži i njegova neverovatna formula odnosno to što nije razvijan ciljno već što je proizišao kao rezultat brojnih vojnih istraživanja, istraživanje razvojnih centara, univerziteta i vladinih institucija. Primera radi, prvobitna mreža ARPANET od koje je sve počelo, bila je namenjena u vojne svrhe ali je to dovelo do toga da se razviju izvesni protokoli koji su postavili temelje za širenje Interneta.

2.1.3 Internet i grassroots

Grassroots aktivisti u kontekstu Interneta jesu upravo svi oni koji su imali ulogu i doprinos razvoju Interneta. Među njima se ubrajaju: sveučilišta, studenti na postdiplomskim studijama, telekomunikacijske i računarske kompanije i dr.

2.1.4. Arhitektura otvorenosti

Najizraženija karakteristika Interneta jeste njegova otvorenost i to istovremeno i u tehničkom smislu i u smislu socijalno – institucionalne organizacije. Otvorenost Interneta se ogleda u mogućnosti spajanja na hiljade lokalnih mreža, postojanju standarda koji su kompatibilni za različite mrežne sastave kao i adresa za svaku državu.

(3) Inter – network Protocol

2.1.5 Samostalni razvoj Interneta: oblikovanje mreže kroz njezino korištenje

Internet je doživeo razvoj velikom brzinom, istovremeno zahvaljujući i velikom broju mreža i velikom rasponu postojećih aplikacija.

Da bi Internet postigao svoje oblikovanje kroz upotrebu neohodna su tri uslova: konstrukcija mreže mora biti otvorena, decentralizirana, razdeljena i usmerena; svi komunikacijski protokoli i njihove implementacije moraju biti otvoreni, distribuirani i podložni modifikacijama; institucije na mreži moraju biti u skladu sa načelima otvorenosti i saradnje svojstvenih Internetu.

2.1.6 Upravljanje Internetom

Upravljanje Internetom vrši se putem zajedničkog razvoja protokola, sporazuma o standardima i dodele Internet adresa i imena. U cilju upravljanja Internetom je razvijena Internet korporacija za dodelu imena i brojeva (ICANN) ⁽⁴⁾. ICANN ima četiri komponente: najšire članstvo i tri organizacije za podršku koje se bave temama koordinacije Interneta. Pored ove organizacije, postoji i organizacija koja nadzire razvoj i protokole WWW – a.

3 Kultura Interneta

Kada je reč o kulturi, Internet nije izuzetak. Specifičnost kulture Interneta jeste u tome što su stvaraoci kulture Interneta njegovi korisnici i što su kulturni slojevi Internete uređeni hijerarhijski. Manuel, razlikuje stvaraoc/korisnike od potrošača/korisnika Interneta. “Pod stvarateljima/korisnicima mislim na one čija praksa korištenja Interneta ima izravan povratni utjecaj na tehnološki sustav dok su potrošači/korisnici oni primatelji aplikacija i sustava koji nisu u izravnoj interakciji s razvojem Interneta iako njihov način korištenja također ima ukupni utjecaj na razvoj sustava.” ⁽⁵⁾

Kultura Interneta obuhvata četiri sloja: tehno – meritokratsku kulturu, hakersku kulturu, preduzetničku kulturu i komunitarijansku kulturu.

(4) Internet Corporation of Assigned Names and Numbers

(5) Castells, Internet galaksija, br. str. 47

3.1 Tehno elite

Tehno elita ili tehno – meritokratska kultura ima sledeća svojstva: tehnološko otkriće, relevantnost i relativno rangiranje otkrića, relevantnost otkrića određuje se uzajamnom revizijom međusobno jednakih članova zajednice, koordinaciju zadataka i projekata obavljaju autoritativni pojedinci, tehnolog se mora pridržavati formalnih i neformalnih pravila zajednice, otvorenost u razmeni softvera.

3.2 Hakeri

“Hakeri su kompjutoraši čiji je cilj razbijati šifre, ilegalno ulaziti u sustave i unositi pometnju u promet informacija između računala. “⁽⁶⁾

Hakerska kultura odnosi se na skup vrednosti i verovanja nastalih iz mreža računarskih programera u on – line interakciji vezanoj za saradnju na samodefinisanim projektima kreativnog programiranja. Karakteristike hakerske kulture su: sloboda, identifikovana i unutrašnja radost stvaranja i neformalan zajednički osećaj utemeljen na aktivnom sudelovanju u zajednici. Postoje i hakerske subkulture a to su crackeri – mladi ljudi željni dokazivanja, ali obično ograničenog tehničkog znanja.

3.3 Virtualni komunitarijanci

Virtualni komunitarijanci jesu svi oni koji su uključeni mreže Usenet newgroups, u Fidonet, sastave računarskih oglasnih ploča, prostorije za chat, dimenzije za više korisnika, konferencije i konferencijske sastave.

Komunikatarijanska kultura je oblikovala društvene oblike, procese i načine korišćenja Interneta. Ovaj tip kulture je nastao pri pojavi on – line zajednica i ima sledeća svojstva: nehijerarhijsku, slobodnu komunikaciju i mogućnost pronalaženja vlastitog odredišta na mreži, a u suprotnom odnosno u slučaju ne pronalaženja odredišta, kreiranje i objavljivanje vlastitih informacija.

3.4 Poduzetnici

Preduzetnici koriste Internet pre svega u komercijalne svrhe i u tom kontekstu su u određenoj meri doveli do promene Interneta.

“Internet poduzetnik je biće sa dve glave. “⁽⁷⁾

(6) Castells, Internet galaksija, br. str. 52

(7) Castells, Internet galaksija, br. str. 70

Preduzetnička kultura je pre svega, kultura novca, ona prelazi etničke granice, internet preduzetnici su istovremeno i proroci i pohlepnici ali je ipak nesumnjiv njihov doprinos razvoju ove i drugih kulturnih dimenzija Interneta.

3.5. Kultura Interneta

Hijerarhijski posmatrano, kultura Interneta je organizovana na sledeći način: na vrhu lestvice se nalazi tehno – meritokratska kultura, zatim hakerska kultura, kultura virtuelnih komunitarijanaca i na poslednjem mestu se nalazi preduzetnička kultura.

4 Elektoronsko poslovanje i nova ekonomija

Internet je uslovio svojom pojavom promenu u odvijanju poslovanja. Tako je nastao novi oblik poslovanja, e-poslovanje ili elektronsko poslovanje. „Pod e-poslovanjem podrazujevaju se sve poslovne radnje kod kojih je izvedba ključnih operacija upravljanja, finansiranja, inovacija, proizvodnje, distribucije, prodaje, odnosa sa zaposlenima, te odnosa s kupcima odvija najvećim delom putem ili na Internetu ili drugim računarskim mrežama bez obzira na vrstu veze između virtualnih i fizičkih dimenzija tvrtke“. ⁽⁸⁾

4.1 E - poslovanje kao organizacijski model: mrežno poduzeće

Primena Interneta u poslovanju, dovela je do nastavka novih preduzeća - mrežnih preduzeća. Mrežno preduzeće nastalo kombinacijom raznih mrežnih strategija. „Pod mrežnim preduzećem podrazumeva se organizacijski oblik izgrađen oko poslovnih projekata prizišlih iz saradnje različitih komponenti, različitih tvrtki koje se međusobno umrežavaju tokom saradnje na određenom poslovnom projektu a za implementaciju svakog novog projekta iznova oblikuju mreže“. ⁽⁹⁾ Mogućnosti primene interneta u poslovanju shvatile su brojne kompanije i odmah iskoristile te potencijale. Među prvim je to uradila kompanija Cisco a zatim i druge Nokia, HP, IBM. Suština e - poslovanja jeste interaktivna veza proizvođača, potrošača i dobavljača usluga koja se zasniva na internetu. Doprinos Interneta poslovanju preduzeća se sastoji u omogućavanju razmijernosti, interaktivnosti, upravljanju fleksibilnošću, zaštiti znaka i prilagođavanju kupcima u umreženom poslovnom svetu.

(8) Castells, Internet galaksija, br. str. 79

(9) Castells, Internet galaksija, br. str. 80

4.2 E – kapital i tržišno određivanje vrijednosti u doba interneta

Internet je nesumnjivo uticao na promenu postojećih tržišta kapitala i celokupne ekonomije. Taj uticaj interneta se ogleda u rastućoj globalizaciji i međuzavisnosti finansijskih tržišta. Tržišta menjaju svoje oblike, postaju elektronska, povećava se broj ulagača sa različitim strategijama, povećava se nepostojanost tržišta i broj finansijskih manipulacija. promena finansijskih tržišta posleđično je dovela do nove ekonomije.

4.3 Rad u e – ekonomiji

Radna snaga je više nego ikad važnija u uslovima e – ekonomije odnosno poslovanju kompanija putem Interneta. Tradicionalna radna snaga se menja, onamora biti visoko obrazovana, sposobna da

pruzme inicijativu, mora da se reprogramira, permanentno se obrazuje, bude talentovana. Takav proces reprogramiranja tradicionalne radne snage postiže se samo fleksibilnošću. Fleksibilnost rada jeste obeležje e – poslovanja.

4.4 Produktivnost, inovacija i nova ekonomija

Novu ekonomiju pokreće informacijska tehnologija, pomoću radne snage koja sposobna za samoprogramiranje i koja je organizovana oko računarskih mreža. To su faktori porasta produktivnosti u novim uislovima poslovanja.

4.5 Inovacija u e - konomiji

Osnovna funkcija e – konomije je inovacija. inovacija i konkurentnost čine osnovu e – konomije a to je ujedno i osnova funkcionisanja e - preduzeća.

4.6 Nova ekonomija i njezina kriza

Nova ekonomija zasnovana je na inovacijama, radnoj snazi sposobnoj za reprogramiranje. Zaostajanje u razvoju bilo koja od pomenutih faktora, uslovljava krizu nove ekomije.

5 Virtualne zajednice ili umreženo društvo?

Sa pojavom Interneta kao komunikacijskog medija, javila su se izvesna razmišljanja da on dovodi do društvene izolacije, slabe komunikacije i narušavanje porodičnog života. Neki autori su osporavali ove tvrdnje a neki ih potvrđivali. Ovu debatu pratila su i izvesna ograničenja. Prvo ograničenje se odnosilo na to da su ove tvrdnje nastale iz iskustva ograničenog broja korisnika Interneta.

Drugo ograničenje se odnosilo na činjenicu da date tvrdnje nisu potkrepljene empirijskim istraživanjima a treće ograničenje činila su određena pitanja koja su navodila na sve te pogrešne tvrdnje. Kasnije su sva ograničenja, bila povučena.

5.1 Društvena stvarnost virtualnosti Interneta

Prihvatanje Interneta u društvenoj praksi dovelo je do izvesnih u njoj. Internet je na početku obećavao neograničenu društvenost, međutim do toga nije došlo. Po izvesnim autorima, Internet je kada je reč o društvenosti doveo do negativnih posledica: postojećim društvenim odnosima je dodao samo on – line interakciju, uslovio je nastanak frustracije i promenu navika kod korisnika, opadanje društvenosti, povećanje društvene izolacije. S druge strane javljaju se i mišljenja da nema

dokaza negativnih posledica Interneta na društvenu praksu, s tim da postoji mogućnost da korišćenje Interneta pod određenim okolnostima, može biti zamena za druge društvene aktivnosti.

5.2 Zajednice, mreže i preobrazba društvenosti

Najveća preobrazba društvenosti u složenim društvima nastala je u trenutku zamene prostornih zajednica mrežama kao glavnim oblicima društvenosti. Osnovna karakteristika takve nove društvenosti jeste umrežena individualnost.

5.3 Internet kao materijalna podrška umreženom individualizmu

Prednosti Interneta kao materijalne podrške umreženom individualizmu jesu: održavanje slabih veza i održavanje snažnih veza na daljinu. Nedostaci koji proizilaze iz materijalne podrške Interneta umreženom individualizmu su: stvaranje novih slabih veza i često menjanje on – line partnera. Umreženi individualizam zahvaljujući Internetu teži da postane dominantan obrazac društvenosti. Međutim, s obzirom da se te tendencije svode na pojedinca, nije poznato kako će to uticati na društvo. Jedina poznata okolnost u tome jeste da pojedinci putem tehnoloških mogućnosti stvaraju novi obrazac društvene interakcije kao što je umreženo društvo.

6 Politika Interneta I.: Računalne mreže, civilno društvo i država

Internet se sve više koristi u društvenim pokretima i političkim procesima, i kao takav postaje sredstvo za delovanje, informisanje, novačenje, organizovanje, dominaciju i kontradominaciju.

6.1 Umreženi društveni pokreti

Društveni pokreti koji su se dešavali tokom dvadeset i prvog veka, dobili su naziv umreženi iz razloga što su se odvijali i organizovali preko Interneta. Razlozi za to su: internetom predstavnici društvenih pokreta mogu stupiti u kontakt sa svima onima koji bi mogli prihvatiti njihove vrednosti te tako uticati na svest društva kao celine; društveni pokreti u umreženom društvu moraju da ispune praznine koje su nastale krizom hijerarhijskih organizacija. Kod ovakvih pokreta Internet je ključni medij izražavanja i organizovanja; postojanje globalizacije društvenih pokreta kao fenomena.

Uloga Interneta jeste i pružanje materijalne osnovice za uključivanje društvenih pokreta u stvaranje novog društva.

Prem Cohen i Rau svi društveni pokreti koji su se odvijali i odvijaju se, mogu se podeliti u sledeće grupe: ljudska prava, ženska prava, ekologija, radnički, religijski i mirovni pokreti.

Odvijanje nabrojanih društvenih pokreta nužno menja sam Internet praveći od njega osnovu društvene preobrazbe.

6.2 Građanske mreže

Sredinom osamdesetih godina prošlog veka, veliki broj lokalnih zajednice se priključio na Internet. Priključivanje lokalnih zajednica na Internet dovelo je do konvergiranja komponenti računarskih mreže zasnovanih na zajednici i to: pre svega masovnih pokreta koji su postojali i pre pojave Interneta tipa hakeri, preduzetnici i dr., zatim nehijerahijske razmene informacija i elektronske komunikacije učesnika mreže i on – line pristupa ljudi i organizacija koje nisu poznavale Internet.

6.3 Lekcije iz povijesti u nastajanju: uspostavljanje digitalne kulture u Amsterdamu

Projekat Digitalni grad je pokrenut u januaru 1994. godine kao eksperiment sa ciljem uspostavljanja dijaloga između gradskog veća i građana Amsterdama. Ovaj eksperiment imao je velikog uspeha, pa je zbog toga proširen na umreženu zajednicu. Iako namenjen samo gradu Amsterdamu, Digitalnom gradu se moglo pristupiti iz celog sveta.

Digitalni grad je imao gradsku oglasnu ploču na kojoj su građani mogli pogledati sve relevantne gradske dokumente i odluke gradskog veća. DDS je virtuelno bio organizovan u domovima, barovima i dr. DDS je postigao ogroman uspeh u pogledu javnog odziva. Nastanak Digitalnog grada bio je značajan prvenstveno iz analitičkih razloga.

DDS se 1996. godine restrukturirao kao fondacija i dobio upravu. Kao celokupan projekat i eksperiment, DDS je bio jako dobro osmišljen ali njegova primena u neke ozbiljnije i šire globalne razmere, nije bila u potpunosti moguća zbog snažne konkurencije. DDS je tehnološki i dizajnerski bio slabiji od komercijalnih web stranica.

6.4 Internet, demokratija i informacijska politika

Internet je instrument demokratije. Jačanje demokratije putem Interneta produbljuje krize političke legitimnosti. Međutim, problem ne leži u Internetu već u političkim mišljenjima.

Uloga Interneta u kontekstu informacijske politike, odnosi se na dostupnost informacija o delovanju vlada i političara kao i upotrebu Interneta od strane političara.

Upotreba Interneta od strane vlada i političara zasniva se na plasiranju određenih informacija kao i za plasiranje informacija i vršenje određenih aktivnosti u toku izbornih kampanja. Ipak korišćenje Interneta od strane političara je u priličnoj meri ograničeno jer u doba Interneta nema političkih tajni. Za razliku od političara novinari, politički aktivisti i dr., veoma aktivno koriste Internet zbog prirode svog posla.

6.5. Sigurnost i strategija u doba Interneta: Kiber – ratovanje, noopolitika, rojenje

Informacijska politika vodi do informacijskog ratovanja jer je Internet ranjiv sastav. Ranjivost Interneta poizilazi iz dva razloga: sigurnost svake države jeste elektronska mreža i putevi za prodor u sigurnosne sastave su neograničeni. Stoga javna diplomatija postaje ključna strategija nacionalne sigurnosti za čije ostvarenje je potrebna nova tehnološka struktura – Internet i globalni umreženi mediji. Međutim, tu se odvija dvostruka igra.

S jedne strane imamo otvaranje globalnog informacijskog i komunikacijskog prostora a s druge strane, neophodna je organizacijska strategija za utvrđivanje vlastitih interesa i vrednosti unutar igre. No, računarske mreže su promenile ratovanje kako u tehnološkom tako i u strateškom smislu. Taj pristup se naziva rojenje. Cilj rojenja jesu male i autonomne jedinice koje imaju veliku moć ratovanja i uništenje neprijatelja nanošenjem mu velikih šteta. Rojenje je novi vrhunac u borbi protiv međunarodnog terorizma i nepredvidivih neprijatelja a za očuvanje sigurnosti.

6.6 Politika Interneta

Politička dimenzija života ljudi se menja razvojem Interneta jer Internet omogućuje izražavanje građanskih prava i komunikaciju ljudskih vrednosti, umanjuje manipulacije, doprinosi demokratiji i sl.

7 Politika interneta

Internet je mediji slobode i na početku je ukazivao na novo doba slobode. Daljim razvojem interneta, kontrola postaje otežana. Razlog za to leži u komercijalizaciji interneta. komercijalizacija interneta učinila ga je područjem ne slobode i onemogućila ostvarivanje njegovog proročanstva.

7.1 Tehnologije kontrole

Postoje tehnologije kontrole u to: identifikacije, nadzora i istrage. “Tehnologije identifikaciju uključuju korišćenje lozinki, cookie dataoteka i procedura za proveru autentičnosti.”

⁽¹⁰⁾ Tehnologije nadzora se oslanjaju na tehnologije identifikacije kako bi mogle locirati pojedinačnog korisnika. Tehnologije istrage se vezuju za izgradnju baza podataka koje su nastale kroz obradu rezultata nadzora i pohranjivanje rutinski zabeleženih informacija.

7.2 Kraj privatnosti

Kraj privatnosti potvrđuju brojni slučajevi otpuštanja radnika zbog neprikladnih načina korišćenja mreže, firme objavljuju podatke o svojim klijentima, elektronska pošta nema dovoljnu pravnu zaštitu.

7.3 Suverenost, sloboda i vlasništvo nakon prestanka privatnosti

Posledice narušavanja privatnosti se javljaju i u drugim dimenzijama interneta. Te posledice su: uplitanje, krađa brojeva kreditnih kartica, preuzimanje web stranica i dr. Sve su ovo oblici gubitka jednog – suverenosti. Udruživanje država radi globalne regulacije i nadzora, temelji se na zajedničkom prikupljanju informacija i to dodatno narušava privatnost u ime sigurnosti.

(10) Castells, Internet galaksija, br. str. 190

7.4 Barikade za slobodu Interneta

Barikade za slobodu Interneta nisu ništa drugo do borba kodova protiv kodova. U tu svrhu mnoge kompanije su razvile e-mail poruke koje se brišu same i koje koriste tehnologiju šifriranja, razvijaju se nove tehnologije za zaštitu privatnosti. Kojim će smerom ići društvo u cilju zaštite privatnosti zavisi od društva i njegovih institucija.

7.5 Internet i sloboda: Koja je budućnost vlada?

U uslovima interneta, nepoverenje ljudi prema vladama i obrnuto se posebno naglašava kao podela.

8 Multimedija i Internet: Hipertekst s onu stranu konvergencije

8.1 Neuhvatljiva magična kutija

Tokom 90 – tih godina dvadesetog veka, javlja se želja za ostvarenjem konvergencije računara, Interneta i medija odnosno realizacijom multimedije, koja bi obezbedila globalnu interaktivnu komunikaciju u video, audio i tekstualnom formatu. Eksperimenti sa konvergencijom medija ostali su bez uspeha sve do ranih 90 – tih godina. Razlog neuspeha, tih pokušaja bio je nedostatak protoka podataka. Drugi razlozi neuspeha bili su nedostatak potražnje, nespremnost potrošača da dodatno plate proširenje video ponude u tom žanru i dr. Međutim, kao logično pitanje nameće se da li je možda vremenski momenat za tako nešto bio pogrešan?

8.2 Korišćenje Interneta u multimedijalnom sistavu

Upotreba Interneta u multimedijalnom sastavu je široka – isporuka muzike putem Interneta je tehnološki isplativa i uobičajena aktivnost, streaming je isto tako popularna tehnologija, na području pornografskog videa, Internet nudi alternativu, postoji mogućnosti druženja tokom igranja video igrice, novine i časopisi se sve više čitaju on – line, umetnost dobija nove oblike.

8.3 Prema personalizovanom hipertekstu? Stvarna virtualnost i protokoli smisla

Kulturna preobrazba u informacijskom dobu zasniva se na hipertekstu i multimediji. Kulturna preobrazba se identifikuje procesima integracije, interakcije, hipermedije, uranjanja i pripovijedanja. U tom smislu živimo u kulturi stvarne virtualnosti.

Ona je virtualna jer je primarno konstruisana kroz virtuelni i elektronski proces komunikacije a stvarna jer nije izmišljena. Hipertekst se nalazi u nama i njega smo proizveli mi putem Interneta za prikupljanje kulturnih izražaja u svetu multimedija i van njega. Pošto naši umovi nisu izolovani već su povezani društvenim okruženjem, u kulturi stvarne virtualnosti potrebni su protokoli smisla jer bez njih ne bi postojala komunikacija.

9 Geografija Interneta: Umrežena mesta

Pojava Interneta kreira novu mapu sveta – novu geografiju ali ne ukida staru. Internet poseduje sopstvenu geografiju koja se sastoji iz mreža i čvorova.

9.1 Geografija Interneta

Geografska dimenzija Interneta se može posmatrati kao tehnička geografija, ekonomska geografija i prostorna distribucija korisnika.

Tehnička distribucija Interneta se odnosi na telekomunikacionu infrastrukturu veza između računara kojima se organizuje promet na Internetu i vrši distribucija Internet linija sa velikim kapacitetom protoka podataka.

Kada je u pitanju prostorna distribucija korisnika, ona je prilično nejednaka. Po podacima istraživanja koja su vršena, druga dimenzija geografije Interneta pokazuje veliku stopu raširenosti i veliko broj korisnika Interneta u svetu, s tendencijom promene nejednake prostorne distribucije tokom vremena.

Ekonomska geografija se odnosi na uticaj Interneta odnosno na to kako on utiče na postojeću geografiju sveta u pogledu proizvodnje opreme za pristup Internetu i tehnološki dizajn.

9.2 Doba Interneta: Urbanizirani svet rastućih velegradova

Mogućnosti Interneta su ogromne. Smatra se da će zahvaljujući Internetu, Zemlja u 21 veku biti u potpunosti urbanizirana odnosno da će stanovništvo biti većinom koncentrisano u velegradskim

područjima. Postavlja se naravno pitanje zašto je to tako? Razlozi leže u prostornoj koncentraciji poslova, aktivnostima koje donose prihod, mogućnostima koje ljudi imaju u gradovima. S druge strane, činjenica je da su u gradovima locirane aktivnosti koje daju više vrednosti i da su se sva velika središta tehnološke inovacije pojavila baš u velegradskim područjima.

9.3 Tele – rad, tele – život i novi obrasci velegradske mobilnosti

Internet je otvorio nove mogućnosti u obavljanju poslova kao što su rad od kuće, rad na daljinu. Ovi oblici rada zasnovani na Internetu doveli su do niza prostornih posledica. To su: razvoj pozivnih centara, centara za obradu podataka koji okupljaju radnike, razvoj telekomunikacijskih hotela, mobilno umrežavanje, nastanak tele – bankarstva, tele – kupovine i dr.

9.4 Stambeni prostor u prostoru tokova – E – topia Williama Mitchella

William Mitchell se bavio izvesnim ispitivanjem materijala osetljivog na električne nadražaje. O svom istraživanju, Mitchel kaže: „To ne znači da će većina postati radnici na daljinu, iz svojih domova radeći puno radno vreme, te da će tradicionalna radna snaga mjesta – naročito uredi u središtu grada – jednostavno nestati...No sigurno je da ćemo biti svedoci sve fleksibilnijeg radnog vremena i prostornih obrazaca, te da će mnogi ljudi podijeliti svoje radno vreme u različitim omjerima...” ⁽¹¹⁾

9.5 Dualni gradovi i ”glokalni” čvorovi: fragmentirajuće mreže

Logiku umrežavanja ugrađenu u infrastrukturu koja se temelji na Internetu, karakteriše to da mesta i ljude je jednako lako uključiti i isključiti. U tom kontekstu javljaju se izvesne globalne tendencije odnosno tendencije opremanja područja najnovijom telekomunikacijskom opremom i formiranjem na taj način tzv. glokalnih čvorova. Fragmentirajuće mreže u dodatnoj meri naglašavaju neminovne tendencije, ukazujući na pojavu urbanog dualizma.

10 Digitalna podjela u globalnoj perspektivi

Internet je uslovio digitalnu podelu odnosno podelu na one koji ga koriste i na one koji ga ne mogu koristiti.

10.1 Dimenzije digitalne podele

Digitalna podela se odnosi na nejednakost u pristupu Interneta. Istraživanja u SAD – u, vršena na tu temu su pokazala da faktori koji utiču na ovaj nejednak pristup su: obrazovanje, nezaposlenost, bračni status, etnička pripadnost, pripadnost određenom geografskom području, invalidnost i dr. Zaključak je da je Internet uslovio oštru digitalnu podelu ali da se javlja tendencija smanjivanja stepena digitalne podele.

(11) Mitchell, Internet galaksija, br. str. 259

10.2 Nova tehnološka podela

Nove tehnologije koje se koriste poput ISDN –a, WAP- a i dr., smatra se da će dovesti do nove tehnološke podele odnosno do još većeg stepena nejednakosti pristupa Internetu ali zasnovana na tehnologiji.

10.3 Razlika u znanju

Internet je postao važno nastavno sredstvo u školskom sistemu. Ova upotreba Interneta je povezana sa digitalno podelom na sledeći način: škole su teritorijalno, institucionalno i rasno diferencirane, pa logično tome postoji i razlika u tehnološkoj opremljenosti; pristup Internetu zahteva kvalitetne učitelje ali oni nisu jednako raspoređeni po školama; različiti su pedagoški pristupi škola i u nedostatku obuke nastavnika i pedagoške reforme u školama, obaveza podučavanja dece u tehnološkom svetu se prebacuje sa učitelja na roditelje. Time se razlike u primeni Interneta očigledno odražavaju na uspeh obrazovanja.

10.4 Globalna digitalna podela

Globalna digitalna podela proizilazi iz nejednake brzine širenja Interneta u različitim delovima sveta. Nejednako korišćenje Interneta u svetu posledica je razlika u telekomunikacionoj infrastrukturi, dobavljačima Internet usluga i strategijama koje se koriste u prevazilaženju tih razlika. Isto tako uslovi u kojima se Internet širi u većini zemalja stvaraju globalnu digitalnu podelu. Globalni proces nejednakog razvoja Interneta je najdramatičniji izraz digitalne podele. Prevazilaženje globalne podele je moguće i ono zavisi od ljudskog delovanja, sposobnosti država i njenih činovnika, rukovodstva u ekonomiji, kvaliteta radne snage, promena društvenog učenja, društvenog koncenzusa koji trebaju da deluju globalno.

11 ZAKLJUČAK

Tvorci mreže ARPANET, nisu ni mogli da predvide kakav će razvoj doživeti njihov projekat. Od jedne mreže namenjene raspodeli korišćenja računara između računarskih centara i istraživačkih skupina, nastao je Internet – globalna računarska mreža. Međutim, da bi Internet zvanično ušao u upotrebu od strane ljudi i postao ono što danas jeste, bili su potrebni brojni naponi istraživača, studenata, kompanija za razvoj softvera i dr. Upravo u tome leži, njegova neverovatna formula, to što nije razvijen planski već spontano kao posledica drugih projekata.

Od momenta svog nastanka, Internet se širi, menja i razvija neverovatnom brzinom i ulazi u sve pore, sfere, oblasti ljudskog delovanja i življenja. On postaje sastavni deo obavljanja svakodnevnih aktivnosti, kupovine, društvenih pokreta, i sl. Zahvaljujući svojoj otvorenosti koja se zasniva na mogućnosti spajanja na hiljade mreža, postojanju standarda koji su kompatibilni za različite mrežne sisteme, moguće je spajati države, kontinente, moguće je realizovati zajedničke projekte i druge zajedničke aktivnosti.

Internet je uslovio i pojavu novih oblika poslovanja, pa tako možemo govoriti o e – ekonomiji, e – poslovanju, mrežnim preduzećima, e – kapitalu, tele – radu i dr.

Međutim, to je samo jedna strana medalje razvoja i primene Interneta – pozitivna. Postoje naravno i one negativne. Po mnogim autorima i autoru ove knjige, ta negativna strana primene Interneta odnosi se na: izolaciju ljudi, pojavu sve većih zloupotreba, nastanak oštre digitalne podele, gubitak suverenosti i privatnosti, krađu brojeva kreditnih kartica, manipulacije i dr.

Smatra se da je prevazilaženje globalne podele kao i svih negativnih posledica pojave Interneta moguće i da ono zavisi od ljudskog delovanja, korisnika Interneta, sposobnosti država, rukovodstva u ekonomiji, kvaliteta radne snage, promena društvenog učenja, društvenog koncenzusa i dr., koji trebaju da deluju globalno u rešavanju postojećih problema.

12 LITERATURA

1. Castells M., (2003), Internet galaksija, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb

Gotovi seminarski, maturski, maturalni i diplomski radovi iz raznih oblasti, lektire , puškice, tutorijali, referati - specijalizovan tim za usluge visokokvalitetnog pisanja, istraživanja i obradu teksta za kompletan region Balkana.

Posetite nas na sajtovima ispod:

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKI.NET

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

Dostupni smo Vam 24h 365 dana u godini.

Za gotove verzije rada obratiti se na mail:

maturskiradovi.net@gmail.com

061/ 11-00-105

Seminarski, diplomski, maturski radovi, prevodi na engleski i eseji...